

Перспективи розвитку м'ясо-молочного скотарства в сільськогосподарських підприємствах*

Поглиблення кризових явищ у сільськогосподарському виробництві негативно вплинуло на розвиток м'ясо-молочного скотарства, яке є найважливішою галуззю продуктивного тваринництва в Україні. У складних умовах нині функціонують як товаровиробники, так і підприємства виробничої інфраструктури. Наслідком є недостатня пропозиція вітчизняного виробництва, через що ринок наповнюється імпортною м'ясо-молочною продукцією не завжди належної якості, що підриває подальшу конкурентоспроможність та знищує можливості розвитку.

З огляду на це розвиток м'ясо-молочної галузі скотарства повинен стати одним із пріоритетних напрямів економічної політики України. Необхідно зорієнтувати цю галузь на одержання кінцевого результату діяльності всього агропромислового комплексу, що забезпечить істотне підвищення його ефективності, а також стане надійним джерелом поповнення державного бюджету.

Із подоланням кризи, а потім і забезпеченням розвитку на основі пробудження ініціативи й самостійності товаровиробників, існування конкуренції між ними, почне підвищуватися також економічна ефективність. Але це можливо лише за дотримання основних принципів переведення скотарства на промислову основу, що передбачає високий рівень продуктивності праці. Велика роль належить удосконаленню формування виробничих комплексів в умовах інтеграції, поглибленню їх спеціалізації та впровадженню передових технологій виробництва м'ясо-молочної продукції; вибору раціональних розмірів підприємств; зміцненню кормової бази із застосуванням науково об-

грунтованого рівня годівлі; оптимізації структури стада.

Розвиток багатоукладності на основі реформування організаційних структур сільськогосподарського виробництва повністю стосується скотарства. Адже саме тут слід враховувати неоднаковий рівень розвитку виробничого потенціалу окремих підприємств і регіонів у цілому, відмінності у природних умовах. Практично будь-які наукові розробки щодо проблем скотарства повинні враховувати перспективи його розміщення в господарських структурах, різних за характером організації виробничих процесів, а також масштаби виробництва.

Монографія присвячена дослідженню теоретичних, методичних і практичних аспектів становлення й розвитку м'ясо-молочного скотарства в сільськогосподарських підприємствах. Ключова її особливість полягає в тому, що, розв'язуючи порушену проблему, раціонально поєднано як теоретичний (передусім, це стосується теоретико-методологічних та методичних питань інституціонального забезпечення розвитку галузі), так і прикладний аспект, про що свідчить залучення до статистико-економічного аналізу величезного масиву емпіричної інформації та обробка її із застосуванням широкого спектра сучасних методів.

У першому розділі «Теоретичні аспекти та особливості функціонування галузі м'ясо-молочного скотарства» визначено базові основи здійснення в сільськогосподарських підприємствах виробництва продукції галузі м'ясо-молочного скотарства з урахуванням впливу інституціональної складової, що створює каркас для формування взаємовідносин в обраній сфері.

У другому розділі «Соціально-правові засади регулювання галузі м'ясо-молочного скотарства» виявлено основні перешкоди розвитку галузі, окреслено соціально-екологічні проблеми і з'ясовано економіко-

---

* Лозинська І.В. Формування та перспективи розвитку галузі м'ясо-молочного скотарства в сільськогосподарських підприємствах / І.В. Лозинська. – Суми: Сумський національний аграрний університет, 2015. – 380 с.

правові аспекти регулювання розвитку м'ясо-молочного скотарства.

У третьому розділі «Основні чинники впливу на ефективність та конкурентоспроможність виробництва в галузі м'ясо-молочного скотарства» визначено ступінь розвитку виробничої та ринкової інфраструктури, її вплив на ефективність функціонування галузі; досліджено особливості здійснення державного регулювання й визначено основні інституціональні інструменти галузі м'ясо-молочного скотарства в сільськогосподарських підприємствах.

У четвертому розділі «Моніторинг стану галузі м'ясо-молочного скотарства в сільськогосподарських підприємствах» проведено оцінку стану галузі, визначено тенденції розвитку ринку м'ясо-молочної продукції в Україні та Сумській області, проаналізовано економічну ефективність функціонування й рівень інтенсифікації м'ясо-молочного скотарства в підприємствах досліджуваного регіону, розкрито проблеми підвищення ефективності розвитку м'ясо-молочного скотарства в сільськогосподарських підприємствах.

У п'ятому розділі «Основні перспективи розвитку та напрями регулювання галузі м'ясо-молочного скотарства в сільськогосподарських підприємствах» розроблено Концепцію розвитку галузі м'ясо-молочного скотарства, обґрунтовано систему організаційних, виробничих й економічних параметрів галузі, удосконалено методичні підходи до створення продуктивних моделей міжгалузевого балансу використання ресурсів галузі м'ясо-молочного скотарства в сільськогосподарських підприємствах.

Заслуговує на особливу увагу розроблена концептуальна модель розвитку галузі м'ясо-молочного скотарства в сільськогосподарських підприємствах з урахуванням загальних закономірностей і тенденцій у галузі із використанням механізмів державної підтримки сільськогосподарських підприємств відповідно до вимог СОТ, що здатні

забезпечити досягнення стабільного функціонування сільськогосподарських товаровиробників та підвищення результативності їхньої діяльності.

Також слід відзначити авторський підхід щодо створення системи синергічної взаємодії організаційних, виробничих та економічних параметрів функціонування галузі скотарства в сільськогосподарських підприємствах на умовах узгодженості інформаційних, матеріальних і грошових потоків із виокремленням центрів відповідальності в технологічному ланцюгу виробництва м'ясо-молочної продукції та застосування сучасних методик обліку витрат.

Монографія є безумовним внеском у формування й розвиток науково-методологічної бази щодо розв'язання проблем у галузі м'ясо-молочного скотарства. Робота насичена цікавим статистичним й ілюстративним матеріалом, що значно полегшує сприйняття результатів аналітичних досліджень і висновків.

Одна з характерних особливостей монографії полягає в тому, що в ній досліджено стан та перспективи ефективного розвитку м'ясо-молочного скотарства в сільськогосподарських підприємствах у контексті можливості побудови оптимальної моделі визначення місця галузі в системі великотоварного виробництва. Ще одна особливість полягає в тому, що в роботі детально опрацьовано й узагальнено зарубіжний і вітчизняний досвід формування високоприбуткового м'ясо-молочного бізнесу.

Завдяки тому, що монографія присвячена актуальним питанням формування та перспективам розвитку м'ясо-молочного скотарства, а також зважаючи на значну кількість практичних рекомендацій і порад, вона стане в нагоді науковцям, викладачам, аспірантам, студентам, керівникам і спеціалістам аграрних формувань, працівникам органів державного управління АПК різних рівнів та усім, хто цікавиться зазначеною проблематикою.

***Л.І. МИХАЙЛОВА, доктор економічних наук, професор,
заслужений працівник освіти України***

*